

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu malo stvari, a nosloga sve pokrvari. Nar. posl.

Prisvajati se čestiti se taku. Priznati se plemen. ogledati. Niti se običnom čestiti i pe. Čestovati. Isto tako je sa. Priznati. Karovati. Najju peštarskom. napredkom. (naspro. pomale). na. administraciji. (naše Sloga). Iste. prazniti i najbitni. prazni. prazni. i tečno. ozbiljni.

Komiti list nedodje na vrijeme, naka se javi odpravnicu u otvorenu planu, sa koje se ne plaća politične, ako se izvane napiše. Reklamacija.

Iskani svakog četvrtka sa. aziki.

Dopisi se nevrataju ako se ne. nastikaju.

Nebijegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštom stoji 2 for. sa saljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 1/2 i sa pol. dne. Isvan ceteris viro politični.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farseta br. 14.

Njeđ. Veličanstvo u Rusiji.

Čim je stupio cesar i kralj Fran Josip I. na prijestolje, odlučio je uz odobravanje austrijskih naroda, da posjeti tadanega ruskoga cara. Nikolu I. kao vjernoga saveznika i pokušnoga prijatelja austrijske vladajuće kuće.

To se je dogodilo 20. maja god. 1849. Naš vladar bijaše već tada svečano dočekan od ruskoga dvora i naroda, medju kojim je boravio puna tri dana. Od tada sastao se naš vladar sa ruskimi carevi češće, i to već god. 1850. u Varšavi, zatim 1852. u Beču, god. 1853. a Olomncu, iste godine u Skiernewicah i u Varšavi.

Godine 1860. posjetio je cesar i kralj Fran Josip I. ruskoga cara Alok-sandra I. u Varšavi a sa njegovim sinom Aleksandrom II. sastao se god. 1881. u poljskom mjestu Skiernewice, gdje bijaše prisutan i njemački cesar Vilim I.

Dne 27. t. mj. stigao je naš cesar i kralj sa velikom pratnjom u rusku prijestolnicu, u bajni Petrograd. Uz vladara našega nalazi se nadvojvoda Oto sa svojom pratnjom, zatim ministar izvanjskih posala grof Gol-howski i predstojnik generalnoga štopa barun Beck, kojega je cesar uzeo sobom na izričitu želju cara Nikole.

Ovo putovanje našega vladara u prijestolnicu sjevernoga susjeda neima se smatrati jedinom kao uzvrat posjeta cara Nikole II. od prošle godine u Beču. Ovu tvrdnju oslanjamo na prevažne događaje na iztoku, gdje plamti zublja rata, i na osoblje, koje prati našega vladara.

Tajni i javni protivnici prijateljstva Austro-Ugarske i Rusije nastojali su svakako, da osnjete ovo putovanje našeg vladara u Rusiju, pa kad im to nije pošlo za rukom, neprepisuju mu drugu važnost, van kao svakom drugom posjetu okrunjenih glava. Niemci i iz van Austrije nevide rado cesara i kralja Frana Josipa u Petrogradu, jer se boje, da bi odatle mogli nastati tesni prijateljski odnošaji između Austro-Ugarske i Rusije. Niti Madjarom, tim starim neprijateljem Slavenstva u obće, napose Rusije, nije nimalo poćudan taj sastanak u Petrogradu. Imade i drugih spletakara, koji su svoje učinili, da nedodje do sastanka, il koji sada sami sebe varaju tim, da ovaj sastanak neima političke važnosti.

Nu ako se pomisli, da se na iztoku odigrava jedan čin one tragedije, koja drži u tuzavici čitavu Europu već desetak godina, i koja se bez sloznoga sudjelovanja Austro-Ugarske i Rusije pćovoljno za balkanske narode i susjedne vevlavosti do konca odigrati, nemože; ako se nadalje uvazi, da prate našega vladara njegovi prvi i ponajbolji savjetnici, tada nije teško zaključiti, da će se u Petrogradu razpravljati između obiju vladara i njihovih savjetnika o vrlo važnih političkih događajih.

Izložno pitanje, koje bi se imalo rješiti po mnenju prijatelja i Rusije i Austrije jedino ratom između ovih dvih naroda, rješiti će se najlaglje i najnaravnije sloznom djelovanjem Austro-Ugarske i Rusije.

Svi dakle pravi prijatelji mira pozdraviti će iskrenom radošću sastanak dvojice moćnih vladara u Petrogradu. U njihovih bo rukah stoji tako rekuć sudbina čitave Europe, koja čeka sa nepouzdanjem na događaje, koji bi mogli laliko nastati. Srećom po narode sastali se ovaj par najmiroljubiviji vladari Europe, koji će uložiti sve svoje sile, da sašnavaju Europu koliko im bude iole moguće dugo od grozota rata.

Nu ako se imadu radovati u obće prijatelji mira sastanku dvojice okrunjenih vladara u Petrogradu, imadu tim više razloga sa veseljem pozdraviti taj sastanak Slaveni naše monarhije.

Tko prati javni zivot u našoj polidržave, ejećati će se kako su hrvatski, slovenski i česki zastupnici u parlamentu i u delegacijah opetovno poručivali i zagovarali savez između Austro-Ugarske i Rusije, te iskrene prijatelje i pomoćnice austrijske vladajuće kuće. U tom smislu pozdravlja i ruski narod na usta svoga vladara i putem najodličnijih zastupnika štampe našega viteškoga cesara i kralja.

Od posjeta uzvišenoga našega vladara u Petrogradu mogu daklo narodi sa pouzdanjem oćekivati, da će ih mnuti prietoća pogibelj strašnog europskoga rata, jer se tamo sastaje silni vladari kao najveći i najuplviniji zagovornici i branitelji mira.

Kano Slaveni i kao prvi prijatelji mira pozdravljamo i mi najradčnije sastanak našega viteškoga cesara i kralja sa najsiitnijim slavenskim vladarom, sa pravdnim i miroljubivim Nikolom II.

Gospodarska zadruga Kastav.

II.

Izviešće tajnika

o djelovanju gospodarske Zadruga u Kastavu od 8. marča 1896. do 19. aprila 1897.

Slavna skupštino!

Dužnost me zove, da vama - gospodo zadrugari - u ovo kratko predoćim poslovanje i napredak ove Zadruga od lanjske glavne skupštine do danas.

Buduć je vino glavna i ponajbolja privreda našega kmeta, skrbio je odbor, da za dobe nabavi škropilnice, modri kamen i mješice za sumporanje, da članovi uzmognu svoje loze očnati od peronospore (ilii pali, kano i od takozvanoga „popela“ (Oidium Tuckeri). Kupilo se 11 novih škropilnica, te se iste uz prijašnjih 46 dalo članovom na porabu. Sasvim tim nije posluga bila najbolja, te su mnogi vinogradi ostali nepoškopljeni. Krivo je tomu bilo doćuša i nepovoljno vrijeme, ali ponekle i oćaljenost članova od onih središta, kano su se škropilnice izručile. Gdje je u osamljenom selu jedan ili dva člana, tu ovi nemogu zadobiti posebne štraljke, dok ih nije barem pet-šest na broju. Neka se dakle takovi ne tuže na društvenu upravu, koja tobože za nje ne drži, već neka nastoje pribaviti par novih članova,

pak će ondā biti svi dobro posluženi. Da posluga bude još bolja, oćredio je odbor, da se za ovu godinu nabavi jošte 12 novih škropilnica. Privazujem svakomu na dušu, neka sa škropilnicom ne postupa kako s tuđjom, nego kako sa svojom, navlastito neka ju svaki iza porabe čistom vodom dobro izpere; a djeci neka se ove stvari ne davaju u ruke, već samo takomu željadetu, koje zna što radi.

Modre galice porabilo se lani 3200 kg. Za ljetos nabavio je odbor od tvornice u Aussig-u 5000 kg., od kojih će sigurno malo ostati, jer je puk dobralno proglašeno i spoznao korist škropljenja. Galice će se moći dobiti u Kastvu kod g. blagajnika; u Rakavcu kod odbornika g. Vjek. Kinkela, a u Sv. Mateju kod odbornika g. Trinajstića Mata na Vozišću. Ciena se je odlučila na 29 novč. po kg., ali će manjkati oko 16 for., koje mislimo, da bi mogla društvena blagajna doložit. Roba je ljetos nešto skuplja, ali to neka nikoga ne plaši. U trgovini se nalazi modre galice, u kojoj je primješano željezne ili zelene galice. Taku smjesu možete doćuše jeftinije kupiti, ali vam ne valja posao, jer onaka galica ofari loše. Zato uzmite galicu od Zadruga, pak ćete moći mirno spavati. — Da se loza uzćeva od luga, ili - kako mi kažemo - od „popela“, treba ju prašiti sa vrlo sitnim i suhim sumporom. Sumpor treba prije porabe dobro proušiti i na sitno sito prosijati, da ne bude u njemu grudica, a posipati ga valja na sasna suho lišće (nipošto na rosno), i to za tih vremena, da ga vjetar ne odnaša. K dosadanjim 20 mješicem predlaže odbor, da se nabavi još 10. — U minuloj godini nabavili smo još jednu oćimalnicu, tako da sada imademo tri. Jedna je za Kastav i okolicu, druga za Halublje, a treća za Rakavačku stranu.

Na tih oćimalnicah nešto se poprekidalo. Istina, da se je oćimalo vino, a ne voda, nu i kod vina pametan će imati pazku na ono, što radi. — Kako predlani, tako sam i lani dao oglasiti, da se može svatko kod mene najaviti, koji ima koliko sunnje, da mu je u vinogradu floksera. Nije se najavio nitko, i tako nisam bio nigdje da pregledam. Nu držim svejedno, da tomu nemilom gostu kod nas, hvala Bogu, nema traga. Kako se spominjete, na 8. septembra bio je ovdje putujući učitelj poljodjelstva iz Krka, g. Fran Trampuž, te vam je pokazao vise crknuh tsnih usenaca, koje ste mogli na staklo lepo razmotriti. Po onomu, što ste tada ćili i vidjeli, moći ćete u ljetu i sami vaše vinograde pretrazivati. — Za lozišće na Križišću bilo je svedjer više troška nego koristi; zato je odbor u sjednici dne 3. septembra p. g. jednoglasno odlučio, da se isto napusti i stavi na razpolaganje sl. upravi nadarbina „Drnjović-Polašić“, od koje bilo se je ono ugovorom od 6. decembra 1899 uzeo u najam za 20 godina. — Pokrajinsko gospodarstveno vieće ima podieliti 1000 for. mod Zadruga u Istri, da se ustroje lozajci za ameriško trje, gdje je to potreba, i da se u jurve postojećeh lozajaka uvede nove vriedne vrsti loza. Mi smo od te svote zapitali 200 for., a doćili smo 100 for., te kanimo goćiti amerišku lozu, ali ravno iz sjemena, da ne unesemo floksera. Te loze i sjemenje dielila bi se onim, koji žele unapred ćiniti kakve pokuse, što u ostalom nebi škodilo, jer ako nas i nikad ne zarazi floksera, loze naše na ameriških oćepljenih boće da rasti i obilnije roditi, buduć će imati jaća i razgranjenija korenje, koje će dublje u zemlju prodirati i više sokova lozi privadjeti. — Osim toga doćili smo od istoga vieća 100 for. podnora za voćnjak; koji se baš neće ni osnirati, već novac taj uporabiti će se za pokriće onoga duga, što smo ga imali poradi voćnjaka u Klani.

U našoj polidržave ima više tvornica ili fabrika, u kojih se načinja vino,

Zakon to dopuša, ali zahteva, da se takvo vino mora prodavati pod imenom načijnoga vina. Nu koliku je poznato, nigdje se u ćieloj Cislatijani ne ćoći vina pod tim imenom, već akoro sve načijnano vino prodje za pravu Božju kapljicu. I blizu nas je jedna takova tvornica, naime u Barkovljah kod Trsta. Iz ove tvornice ide vino k raznim trgovcem po istarskoj obali. Tu neko vrijeme leži u konobah, onda ide u svijet pod imenom istarskoga vina. Takva vina doćlo je od novembra predprošle godine do maja meseca prošloga ljeta u samu našu susjednu Rijeku oko 12 milijuna litara, doćim u Trstu se u isto vrijeme popilo više istarskoga vina, nego li ga je u svoj Istri ućodilo. Takva nepoćetna trgovina škodil vrlo siromaku kmetu, koji se trudi i maći oko loze. On ne može svomu vinu sniziti cieniu kako onaj fabrikant, koga 100 litara košta jedva 5-6 for. I tako načijnano vino tjera iz prodaje pravo naravsko vino, koje mora onda u konobah ćekati. Da, ovo zdravo naravsko vino mora istom ćekati kupca, koji će voljeti roba i nešto draže platiti, samo da bude prava. Nu na što dolazimo? Da kod tolikih sliparija nitko već ne vjeruje ni pravomu vinu. Naćijnano vino iz Barkovlja škodil ćakle istarsko u vinu na dva načina: ono mu ćini nesavladivu konkurećiju i pored toga uzimlje mu kredit. Da se tomu zlu na rep stane, obratio se zemaljsko gospodarstveno vieće sa posebnom spomenicom na visoko c. k. ministarstvo poljodjelstva i trgovine i sazvalo posebni sastanak istarskih vinogradara, da i on o tomu reć svoj. Taj je sastanak držan 10 septembra p. g. u Trstu, a bila je na njem zastupana i naša Zadruga po svome tajniku. Primljene su tri resolucije, od kojih prva i glavna jest ta, da fabriciranje vina valja zakonom sasna prepovjedati, kako je to np. već do sada u Ugarskoj. Primljena je nadalje poznata ideja našega predsjednika Dra Laginje, da se u Istri osnuju vinarske zadruga, koje će prema konsumentom pružati željenoga jamstva, da im je vino u istinu naravsko i istarsko. Dok zadobijemo željeni prepovjedni zakon, trebalo bi u sve stvari, koje služe za pravljenje vina, stavljati u svakih 100 kg. po 2 g. fenolfaleine, po kojoj bi se kasnije lahko propoznalo načijnano vino. Ova treća resolucija prihvaćena je tek nakon dulje razprave. — Moram ovdje sa radošću doćati, da je u smislu jedne interpelacije našega predsjednika zastupnik vitez Berks jurve podastor carevinskog vieću gotovu zakonsku osnovu glede načijnanijh vina u ovoj polidržave.

I tako bih bio gotov sa stvarima, koje se tiću našega glavnoga proizvoda, naime vina.

Kako se spominjete, odlučeno je na lanskoj skupštini, da se kroz godinu drži javni sastanak, na kojem bi se pokazale i raztumaćile nove košnice ilii ti i razne pćelarske sprave. To je obavljeno 14. junja p. g. u dvorani muške pućke škole. Pristup oćbinstva nije bio baš onolik, koliko smo sau se nadao, nu sve jedno nastojao sam, da prisutne udovoljim i uputim u narav, zivot i gojenje pćela, od kojih ako samo hoćemo, moćemo uz malo truda imati prilićnu korist. Pojavni je u ostalom nebah naših ljudi do pćela. Oni ne žiru samo od zemlje, već i od zanata, pa radje brle za brzim doćbitkom; vendar ima u oćbini ljudi, koji bi se lagodno mogli sa pćelarenjem baviti, kad bi samo poćeli. Neka dakle poćnu, pa se u istinu neće kajati. Još je ostalo od lani 26 koćjica o pćelarstvu, te će se iste danas podieliti med one, koji imadu za to želje. U Komorske Moravice nije se poslalo odrećenoga člana, jer je doćni g. učitelj prekasno najavio svoje predavanje. Kano pripomoć k troškom, koje smo imali za pćelarske sprave, ulu i knjige, dalo nam je pokrajinsko kulturno vieće for. 40. Uz spravu podieliti će se nešto med članove,

koji su se prijavili, nešto pak med škole, jer su one prve zvane, da dadu početak svakomu dobromu i korisnomu nauku.

Sto se tiče gojenja marve (ili blaga) nismo u prošloj godini učinili koliko smo želili, ali smo učinili ipak nešto. Kupio se naime jedan bik za nasok i taj izručio Franu Bačetinu u Trinejstid. — Neke Zadruga izručile su zem. kult. vieću zelju, da bi se sadašnji pravilnik za izložbe goveda promienio na način, da budu za bikove nagrade veće nego li do sada — pak je rečeno vieće pitalo mlienja i našu Zadrugu. Mi smo na to rekli, da bi se kod nas moralo najprije priskrbiti dovoljno broj bikova i onda istom prilikom zajedno razložiti, da bi se kod naš marvogojstvu mnogo više pomoglo, da se nabavi do- statan broj bikova, nego da se drži izložbu; i prema tomu smo molili, neka nam veleslavno ono vieće odluči, da novac, koji bi nam pripadao za držanje jedne govedje izložbe, možemo uporabiti za na- bavu bikova. Do sad još nema ni noveca ni odluke, premda je naša Zadruga još aprila g. 1887, dakle pred 10 godina, dr- žala jednu izložbu goveda u Kastvu u samom svojem trošku. — Doplatka od strane zadrugara za pripomoć u slučaju nesreće na blagu unišio je minule godine for. 106.27. To je prilična svotica, ali je i nesreća bilo mnogo, tako da će svakomu doći pripomoć vrlo malena. Ukupne škole bilo je, i to na kratko računajući, 844 for. Uzporadih s njome prihod, dolazi jedva 13 novčića na svaki forint, u koju svrhu je još društvena blagajna morala do- lživiti for. 3.45. Tako je ukupne pomoći odre- đeno 109 for. 72 novč. Ta je svota u odborjski sjednici 4. janara o. g. podie- ljena med 20 člana kano u priklopljenom izkazu. Buduć je prošle godine crknuo mnogo prasaca, a bolest na njima još traje, predlaže odbor, da se za ovu godinu iz- pustiti plaćanje za prasce, a da se plaća povisak jedino za rogato blago i to 30 novčića po glavi. Ov omom jednom i dru- gom predlogu razpravljati će se i glosa- vati kasnije.

Naše društvo imalo je koncem g. 1895 u svemu 317 članova, a koncem g. 1896 za 6 više naime 323; danas pak brojimo 332 člana — dakle je u tek. god. 1897 narasao broj za 9. Sadašnji broj članova pada po županijah ovako:

Kastav 33 (ubrojiv amo i g. pred- sjednika) — Brnčići 35 — Sroki 23 — Marčelji 24 — Blazići 5 — Brnisi 17 — Hosti 4 — Zamet 8 — Srdoći 13 — Jur- žiči 8 — Rubeši 9 — Spinciči 24 — Tri- najstiči 4 — Jušiči 3 — Matulji 6 — Pobrri 8 — Perenići 3 — Bregi 1 — Dol- nji Rukavac 10 — Gornji Rukavac 7 — Kučiči 9 — Jerđani 10 — Tužiči 3 — Zvonča 25 — Klana 2 — Rečina 1 — Lisac 1 — Brđud 5 — Veprinac 3: ukupno 332.

U ovaj izkaz uneseni su samo oni, koji redovito plaćaju godišnju članarinu. Koji zanemaru uplatu, njih se briše, kao da su se sami izpisali.

Da obavri razne društvene poslove, koje sam u ovom izvješću spomenuo, imao je odbor kroz ovo upravno godišće tri sjednice, naime 3. septembra i 17. decem- bra p. g., i 14. janara tek. godine. I time sršavam.

Kastav, 19. aprila 1897.

Ante Dukić, tajnik.

III. Račun

gospodarske Zadruga u Kastvu za god. 1896.

Prihod:	
1. Ostatak koncem g. 1895.	f. 181 nč. 76%
2. Članarina:	
a) od članova po f. 1.	312
b) od " po nč. 50	106 " 65
3. Darovi	"
4. Prihod društvenih podu- zetja	20
5. Interesi ulozenog novca	5 " 01
6. Lovne Karte	145 " 83
7. Prinos za vučnjak u Klini	"
8. Zemaljsko vieće u Poreču	43 " 12
9. Razni dobodci	15 " 27
svota prihoda	f. 828 nč. 64%
svota razhoda	760 " 83
više prihoda	f. 67 nč. 81%
Razhod:	
1. Uprava	f. 40 nč. —
2. Izložba blaga	"
3. Pripomoć napredjenja go- spodarstva	96 " 83
4. Dobava orudja, blaga, sje- mena	498 " 29
5. Pokušajšte Križišće	66 " 23
6. Prinos društvenom listu	"
7. Uložen novac na kamate	"
8. Razni troškovi	69 " 55
svota razhoda	f. 760 nč. 83

IV. Proračun za godinu 1897.

Prihod:	
1. Članarina po 1 for.	f. 800 nč. —
Povisak za osjegurinu blaga	100 " —
2. Darovi	"
3. Prihod od društvenih pod- duzeta	"
4. Interesi ulozenog novca	1 " 40
5. Prihod od takse lovnih karta	100 " —
6. Prinos zemaljskoga gospo- darstvenog vieća:	
a) za škropolnice	100 " —
b) za nabavu bikova (ju- naca za pleme)	100 " —
7. Razni prihodi	"
svota	f. 701 " 40
Potrošak:	
1. Uprava:	
a) pisarnički paušal	f. 20 nč. —
b) nagrada blagajniku	10 " —
c) istomu za brigu i po- hranu zadružnog orudja	10 " —
d) obdinskim drvnikom za uručivanje poziva i drugih spisa	6 " —
2. Izložbe	"
3. Pripomoć za unapredjenje gospodarstva:	
a) za pčelarstvo	"
b) odškodnina za blago što crkn	100 " —
c) Opisanina dvojice člana- nova u društvo v. Je- rollina	10 " —
d) Gospodarski poučnik Pučki list	3 " 20
4. Dobava orudja, sjemenja, blaga:	
a) dva bika po 90 for.	180 " —
b) 12 škropolnica po 13 f.	156 " —
c) 10 miešića za sum- poranje	24 " —
d) popravak škropolnica	40 " —
e) orudje za podieljenje na glavnoj skupštini	60 " —
f) 1 plug	14 " —
5. Ložišće	"
6. Listu "Naša Sloza" pripo- moć za gospodarstveni diel za 1896 i 1897	20 " —
7. Novac ulozen na interese (osjegurne glavnice 2 po 20 forinta)	40 " —
7. Razni nepredviđeni troškovi	7 " 20
Skupa kao gore f. 701 nč. 40	

Dopisi.

Iz Kopra pišu nam 25. t. mj. Koparski slavenski djaci pobjegli su, kako vam je već poznato, po polnoći u petak 9 travnja u 2 sata a vratili se utork 20. t. m. Kad su djaci plovili parobrodom iz Trata u Kopar, digla se je protiv njima već na istom vika i buka: „Jora i ščavi, in acqua con lori“, itd. i bili bi u istinu navallili na nje, da nije bilo čestitog gospodina vojničkog kapetana Baroniija, koji se je stavio pred djake, da ih obrani od biensnih krvopija. Naši djaci su se lepo zahvalili čestitom mužu na tom dobrotvornom činu, te otišli kućam i zatvorili se od straha u svoje sobe. Kad su drugi dan posli u školu, morali su odgovarati, zašto su za- pustili učitelje i pobjegli iz Kopra. U sriedu i četrtak bili su izpitivani jedan po jedan pred komisijom, koja je sastojala od gosp. Markelja, gg. profesora Schaffen- hauera i Finsgera. Strog se je s njima postupalo i strogo izpitivalo svaku stvar. Na svako pitanje djaci su jasno odgovara- li i sve lepo razložili. Kako svagde, tako i ovdje postupalo se nepravedno proti njima. Gospodin ravnatelj od svega ooug, liko dana prije, nego li je zastupstvo što su oni govorili, primao je u zapisnik, što je njemu dobro stalo, a za drugo bi rekao „das ist nicht nöthig, das gehört nicht hiesher. Sbog toga nekoji djaci nisu mo- htjeli podpisati zapisnika. Jeli to pravo i pošteno? Govorilo se, da im nitko ništa nije učinio i da su otišli bez razloga, jer da je Kopar sasma mirno mjesto. Dogo- dja, koji se je sbio, kad su slavenski djaci u Kopar plovili, najvreda je pijnska ovoj gospodi, koja su to tvrdila.

Sasma je naravno, da bi ova gospoda svalila krivnju na djake, da nije bilo po- štenih osoba, koje su vidjele što i kako se je sbilo (obširniji opis donasa „Edinost“ od 23. t. m.) Kad je Kopar tako mirno mjesto, kako ga opisuje gosp. ravnatelj, zašto se dakle naše djake, neprestano na- pasuju, ruži i napada? Zašto se navajaju na iste c. k. profesore? Kako to da se na jednom našem profesora za gimnazije javno popljava, obružilo i opsovalo? Dati čete

to piti iz prazne tikve kakvom lončaru a ne nama, jer što i kako je ovdje, toga neće jelino znati gluho-niemi, stravišice i kukavice, prilizavci i smušenjaci; podle duše i prodanci.

Izpod Barblna — Otek Cres. Primito, g. uredniče, ove redke na dokaz kako se s nami i Istri pravedno i pošteno nepostupa.

Dne 13. prosinca god. 1895, gospo- din Anton Zadro pok. Antona iz Cressa, prodao je svoje posjedstvo, koje je baštino od pok. Francisa Malabotić budjena Petris, bratji Iva, Dinku i Juru Burbu- ran iz Dragazetić. Spomenuta bratja za- držala su od rečena posjedstva jedan 1/7 dila, a druga 6/7 dila prodavše Ivu Vi- dovlju pok. Iva, Dinku Vitkoviću pok. Iva, Ivu Banduru od Iva, Josipu Velčiću pok. Anta iz Vodic, popu Ivo, Stičiću iz Predošćice i bratji Ivi Velčiću pok. Dinka i sestri mu Andrici udovi pok. Iva Mi- lohnića iz Dragozetić. Čim bijaše pogodba zakonito sklopljena, kupovni dali su sjeći sumu pod imenom „Breška Ograjca“ (recte „Nova Ograjca“). Kad eto, čim rečena suma bi posječena, stigao je nalog od slav. c. k. glavarstva Lošinjskoga, od dne 23. srpnja god. 1896 Br. 4568, s kojim se obvezivalo dotične kupovce pod globom nek do dne 31. prosinca p. g. 1896, iz zamlje posjaku Br. 100 ja s e n o v i n a i nekoliko stotina hrastova, a ovo na temelju §. 4 šumarskog zakona. Nadajući se gospodari posjedstva, da će usljed molba c. k. Lošinjsko glavarstvo nkinuti spomenuti nalog, oni ga nisu ovr- šili. Kad eto, neznam baš koj dan, opo- menuto je šumarski činovnik L o d e a k o g a od dotičnih posjednika nek nastoje čim prije ovršiti nalog slav. c. k. glavar- stva, jer drugdje, da će biti prisiljen stvar javti višoj vlasti i nje kazniti. Gospodari javti višoj vlasti i nje kazniti. Gospodari p- jele, videći da nema pomoći, pogovo- rili se i odredili poći dne 23. p. mj. velja- ca posjeti sve, kako zakon zahtjeva. Kad eto, Dinko Vitković pok. Iva, Ivo Vitković pok. Iva i još nekoj iz Vo- dica, prošli dne 21. p. mj. veljača u Cres ka načelniku Coglevinu, zamoliti ga, da nastoji nje i drugove riešiti spomenute naredbe. Načelnik odmah poslao traži- štumara L o d e s a, ali buduci da mu nije bilo traga, moradu svojom kućam neopra- tiv nista. Buduć bijahu na vratih izbori za IV. kuriju, i buduć jesu spomenuti Vo- dičari vjerni pristaje gosp. načelnika, ovaj izposlava što su oni želili, t- r dne 22. p. mj. veljača, a jutro rano, poslao svoga brata „Pera“ na Vodicu, da njima javi radostnu viest. Vodičari, za ovaj uspjeh, mal da nisu od radosti poludili, ter brže bolje odredili koji će poći veselu viest odnesti na Predošćicu i u Dragozetić. Sreća pada na Dinka Vitkovića pok. Iva, ter ovaj, dne 22. p. mj. veljače na 2 sata poslie podne došao pobjedono na Predo- šćicu govoreći: „Sutra t. j. dne 23. istoga mja, ne treba poći sjeć ni jesen ni dubac ka Brešku Ograjcu (Novograjcu) jer gosp. načelnik je sve tapostovao.“

Eto, kako se vrie nek je naredbe i zakoni! Odavle sledi, da zakon već nije zakon, nego volja pojedinca, jer ako je zakon, ovaj se morao vratiti, jeli? Tužni mi, našto smo pali.

Ovako se mili moj rode s nami po- stupal Sve moguće i istinite razloge i molbe, nemogu ništa pomoći, a prijatelj? on može sve i l hvala Bogu!

No čuj brazi rode, i ovu, pak se osvjedoči o žalostnom stanju, u kojem se nalazimo.

Mate Tentor iz Cressa, težackog sta- leža, imade dječka u III razredu na k. hrvatskoj gimnaziji na Rieci. Pošto bi- jaše razpisana od creskoga zastupstva jase razpisana od creskoga zastupstva jedna stipendija od pok. Lucisa, koji je bio nešto u rodu sa Tentorom, on zaprusi, da bi se ista dala njegovomu sinu. Nastop- liko dana prije, nego li je zastupstvo što su oni govorili, poslao je majka dječka go- špodinu, načelniku, ter potanko izkazala njemu njezine obitelji-ke okolnosti i potreboe, i ovaj njoj odgovori: „Podporu nikako nemožemo dati vašemu sinu kad je u hr- skoj gimnaziji, jer s vremenom on bi postao kano i drugi Hrvati, najlučiji i nojeći naš neprijatelj, valo bolje da ide kopa.“

Čaknao reče žalostno majki: „Pošaljite va- šega dječka u koparski ili puljski gimnazij, pak onda ćemo nastojati mu dati podporu!“

Iste rieči žalostnoj i siromašnoj majki je opetovao I. obdinski savjetnik, Dr. J o s i p Petris, bilježnik u Cresu. I doistine, jer majka dječka Tentora nije htjela pristati na predlog spomenutih osoba, dne 4. t. mj. u obdinskoj sjednici, podpora iz za- klade Lucisa, adučena bi dječku iz gospod-ke kuće, a ne Matu Tentoru od Mata, siromahu kopačke ruke. Sa la sudite i recite jeli ovo pravedno i pošteno.

Gospodin načelnik Dr. Coglevina premda težackoga ili „kopačka“ ataleta, i njegovoj nekoj drugovi, voljeli bi, da ostane- mo u tmini neznanstva, nego da se što- god naučimo u materinskom hrvatskom jeziku? Pak možes li ti rode trpiti i hvali- ti to postupanje? Ja mislim, da ne. Zato nastoj, ako je ikako moguće, da buduć gospodar u svojoj kući, ter pazi dobro, koj ti je prijatelj a koj neprijatelj.

Iz Tinjana pišu nam 26. aprila. Bied- ka svečanost obavila se ovdje na bialu nedjelju, koja će sigurno ostati u pameti svim onim, koji njoj prisustvovala.

Taj dan naime blagoslovi ovrdešnji veleč. gosp. župnik uz. podvorba drugu školsku sobu i ostale prostorije u ponov- ljenoj obdinskoj sgradi, koja nebi bila na stranotu ni velikomu gradu. Domaćin i tuđinac mora, ako i neće, prihvatiti ovo majstorsko djelo. Kako bijaše javljeno, uputi se procesija med zvonjenjem i pu- canjem po svečanoj večernji iz crkve u novu školsku sobu, gdje su zapjevala škol- ska djeca: „Pridi Dušo presveti“. Zatim blagoslovi veleč. gosp. župnik najprije školsku sobu a onda ostale prostorije. Medjutim pjevala djeca zame nabožne pjesme. Po blagoslovu prozbori g. nadnič- elje par rieči školskoj djeci, da ih sjeći na školske dužnosti. Pošto odpjevala: „Djaka pjesma“ i „Ljepa naša domovina“, izreče veleč. gosp. župnik jezgrovit govor iztaknuv najprije preliče crkveni običaji, da se škole i druga stanovanja blago- slavljavu i postavljaju pod zaštitu božju. Zatim reče sakupljenim obdincarom, da mogu biti svojom obnovljenom obdinskom sgradom oholi i zahvalni veleslavnom g- načelniku, koji nije želio ni muke ni truda, da bude sgrada čim manjim troškom i čim brže sagrađena. Nadajlje protumači im korist škole za pojedince, za vjeru i domovinu. Sladko nasunjehnuše se svi, kad je veleč. g. župnik prisprobuo djeca, koja neznaju čitati ni pisati s jabučicom, a ona, koja znaju čitati i pisati s ciepljeom ja- buknom. Na koncu pozove sve prisatne, da uzliknu trokratni „živio“ našem premlistivom cesaru, čemu se svi oda- zvala. Zatim riečedi gosp. načelnik škol- sko djeci po jednu stičicu za spomenut blagoslov nove školske sobe, našto se svečanost zaključio s „Car evko m“. Tako svrši se ova svečanost u ponovljenoj, zastavama ukrašenoj obć. sgradi. Tinjanci prisustvovala ovoj svečanosti u velikom broju, a dodje s njima dieliti radosti i ve- selje i nekoliko Križanaca i liep broj Su- setaraca, med kojima su bili veleč. gosp. župnik Sloković, gosp. učitelj Zida- rić, župani obih podobina i jedan bogos- slov. Sve prostorije su bile duh-om pune, i izvanje, razišli su se svi u miru i za- dovoljstvu.

Franina i Jurina

Fr. Ča je istina, da je medulinski Juda skniji vejsku za poći u Africu proti Meneikuu?

Jur. Bi reći, da se neki vrag spravlja, jer škola gre dobro naprid?

Fr. E brate! Kad ga Medulinci neće sla- šati, on je mora učiniti aleancu s do- tencenci, propal cam i s drugimi gla- duhi, ki su došli iz blažene zemlje, da se najidu našega kruha.

Jur. Čui, po boštrica, to se vrag ležal u Sugara već pivaju ti junaci: „An- dremo in Africa, per vendi- car il sangue sparso dagli Italiani“!

Fr. Ča nebi bilo mudro, da kapitanat vr- zu tvoje prste, pa pošalje klateže od- kud su došli, da nemute mir?

Jur. Ko neće kapitanat, će Medulinci sami!

Fr. Dobro će učiniti. Van s Kalabrazim!

Fr. Znaš ki će se donajdalje spominjat onih izbora na boju našega polje?

ih rekala, da svi oni, ki su se ta-
koga vina naleli put kapelice.
I ga morajo neki za vrati placat.
ilo bolje, da je s njimi dubtor,
i ga je dal.

da drži z mačjemu i on redki un-
z, stariom od Franciđ? ...
i neki dan sam rekala, da par
i za crekve najde.
tužna mu majka!
se parā, ma de en sēn mačjem
on preskrbet.
nebudi veče trabilo nego j' on.

azličite vesti.

vojvodkinja Štefanija u Trstu. Nje-
saska visost prestolonasljednica
advodkinja Štefanija boravila je
jele dan u Trstu, kamo je došla
da prisustvuje koncertu, što ga
lito dobrovolno društvo „Zlatni
mu je Njez. Visost pokroviteljicom.
idkinja bijaše svuda od dobro mi-
podinštvā priznato susretana i od-
podravljena. Odavje je pošla u
a dužji boravak u Opatiju.
kovanje. Iz Pule pišu nam 27. t.
našnji „Tagesbehi“ c. kr. morna-
ija, da su gg. kapelani c. kr.
e Ante Zupan i Đaso Marinčić,
venac, drugi Hrvat, odlikovani
krizem sa krucnom radi njihovog
nog rada i brige oko bolesnih
kog tifus-epidemije.

je viest ovdje razveselila iskreno
tko ovu dvojicu uzor postojaku
pa im i mi srdačno čestitamo na
om odlikovanju! (Pridržavamo se
u. Ured.) „Briskulant“.

ljevski rumunjski suprzi u Opa-
21. t. m. stigao je rumunjski
urof za kraljicom Jelisavom i obič-
tuojom u Opatiju, gdje se nastu-
voren Angiolina. Kraljevsku go-
poklonio se među ostalima i Vo-
patski načelnik, gosp. Dr. Andrija
koga su veoma prijazon primili.
ovinsko vjeće. Dne 28. t. m. sa-
opet carevinsko vjeće. Nienni i-
narodnjaci itd. silno su ogorčeni
u radi poznate jezikovne naredbe
su. Radi toga upotrebiše veđ u
dnici sva dopuštena sredstva, kojimi
vlasti dokazuju svoje nezadovoljstvo.
la se n-plati ih grožnja austrijskih
emaca, jer je jednaku naredbu iz-
za Moravsku, premda su rečeni
kroz uskrane praznike dizali nebo
i proti spomenutoj naredbi i proti
em ministarstvu. Takovu naredbu
si se provesti i u naših jznjih
bho obzirom na hrvatsko, dotično slo-
pćanstvo.

terpelacija zastupnika grofa Coro-
i drugova u carevinskom vjeću. U
i carev. vjeća 28. t. m. u Beču Inter-
je grof Coroniui sa drugovi ministra-
dnika radi postupañja c. k. namjes-
iteza Rinaldini-a u Tratu proti nad-
u Zornu u Gorici prigolom zadnjih
za carevinsko vjeće, usljed česa da
biskup teško obolio.

člest gorickoga nadbiskupa. Gorički
izviešćuju, da je preuzg, g. dr. Vj.
nadbiskup gorički, teško obolio.
skupovu bolest dovajaju nekoji bečki
u savez sa prošlim izbori za ca-
ko vjeće i kažu prstom na osobu,
da je tu neureso prouzročila. Bolest
ala biti dužovna. Mi nećemo dalje
i bojimo modre cenzorove olovke.
žuka i ženska podružnica družbe sv.
i Metoda za Istru u Kastvu pri-
u nedelju dne 2. maja u prostu-
„Narodnoga Doma“ u Kastvu zaba-
korist družbe sa biranim pogoramom
ak u 8 sati; uzlazina za gospodu 2
s, za gospuju i gospice i kruna.
Narodna čitalnica u Dekaniji prike-
u nedelju dne 2. maja veselicu su-
vanjem domaće glazbe i tanburaska-
bora iz Skeljuja. Program veselice je
i vrlo bogat. U slučaju slaboga vre-
se veselica prenese dne 9. maja.
Izjava nekolicu Kastavaca iz Pule. Tri
avca napisala su i poslala dne 25.
ra 1897. značajnu izjavu u Kastav.
gla:.

„Mi ozdol potpisani molimo Vas u
naše i svih Kastavaca naseljeni u
u Puli, koji jesmo cieleh 50 godina
jeni od naše mile majke i rođjene
lje kastavske i našega zvučnoga hr-
koga jezika, za koga sa mi svi ukupno
čki borimo i podnašamo teške muke.
suo njoj i njeup bili vazda vjerna.
ti ćemo unepried-još-više, dok god-
nasa roga bude; i ne-šamo mi, nego i djeca
i; i pripravni jesmo-žato i krv proliti.

Alli teško nam je čuti žalostnu viest
za neke kastavske prodance, koji su se
iznovejрили svojoj rodnoj zemlji i mlomou
nam hrvatskomu jeziku, koji bi rado za-
tajiti materino mlieko i prodavati naš mill
narod najvećem neprijatelju hrvatskoga
jezika. Molimo Vas, da date pčicitati
ovu našu knjigu našoj braći Kastavcem
u sjednici ili na taboru. Neke se složno
svi skupa drže u svakovoj borbi proti lo-
povom i izdajicam“, ... (slijedi i dru-
gih poduka, koje nećemo tiskati, prem su
posve na mjestu.)

Tko je kriv? Iz Pule pišu nam 26.
aprila. Neki dan zatvorili su ovdje kave-
nara L a r e s e radi bogumrskog čina, što
je u vagonu putujući iz Trsta u Pulu htio
silovati jednu 8sam godišnju djevočicu.
Jadnicu oslobodiše odmah u Herpelju od
te ljudske zverine, pozvav ju u drugi va-
gon, gdje je izpitao jedan konduktor ciel-
stvar. Došavši vlakom u Pulu, zahtijevaše
otac djevojke i konduktor od stražara
neka odmah L a r e s e uapse, ali stražar
niše hotio ni čuti o tome, jer da je osoba
„stimata“ i „conosciuta“, pa bude li od
potrebe, to se može drugi dan lahko iz-
vesti. — Čujemo, da će biti sada taj ju-
nak izagnan iz Austrije, jer je talijanski
podanik i jer mu je to veđ drugi slučaj
Bože daj, da bi jednom su takove nitkove
poslali u njihovu blaženu zemlju, jer bi
onda barem mir i red vladao med našim
narodom, koji znaše što je red i vjeruje
u Boga.

Kad je bio ministar predsjednik ovdje
tko je najviše bućio, živđdao i kamenje
litao? — Nekakvi talijanski dotepenac
brijač, koji nije ni austrijski podanik. Za
vrieme izbora on se je takodjer izkazao,
a uz njega dva ribara, jedan trgovac i
jedan fakir, svi talijanski podanici.
Neki dan je naš J a k o v R a d e š i ć u
pozovio jednog našeg ribara, kako mu ta-
lijanski ribe krađu (jer u tom su pravi maj-
stori), pa što su onda ovi junaci učinili?
— Posli su za Radušević i u sedam sati
u večer kamenjem ga razbojnički napali;
a među njima dva su opet talijanski
podanici.

Ovdje bilo je po nalogu oblasti zapljenjeno 6 redaka.

Tko je dakle kriv svemu zlu, svim
nemirom i svagomu izgredu po Istri?

Drugo putovanje. Veđ smo javili kako
su neki iz Rukavca, Bregi i Matulija pu-
tovali kojekuda do Poreča, kako su jih
gostili i primali, i kako su njim se go-
spoda Latini istodobno rugali. Iza onog
putovanja mjerile su se po Rukavaćino
ceate, i obećivalo se je ljudem zlatna
brda i doline. Glavno pak govoriše se
u tom, kako će občini kastavsku razdije-
iti — staro maslo naših protivnika iz
Poreča i Trsta, i njihovih vjernika na Vo-
loskom. Trebalo je dobiti još neka sela,
da se može reći, da će se kastavskoj ob-
čini uzeti svu Lisinu. U tu svrhu vrito-
se je više vremena oko šupana u Zvo-
nećoj, nekoga Ruđića. I konačno se ga
je dobio. On sa još dvojicom puđno se je
nekuda preko Lisine, a da to drugi ni zna-
nisu. Imali su se naći u Puli sa Krstićem,
koj jih imao voditi u Poreč i tamo pre-
voditi. Nisu se našli. Išli su saui iz Pule
u Poreč u nadi, da će ga tamo naći. Nisu
ga našli. Osokolili su se sami do zemal-
skog kapetana dra. Mata viteza Campi-
telli. On nezna neg talijanski, oni nezna-
nego hrvatski. Samo Ruđić zna nešto ta-
lijanski, pak je pešao talijanski što i kako
je znao. Zemeljski kapetan dr. Campitelli
je nešto malo razumio, i obećao njim svu
pomoć, nego da treba, da svu stvar pi-
sмено izlože. Pitao jih: poznate dra. Ma-
naka? — Poznamo. — Poznate nadara
Povoića? — Poznamo! — Poznate nekoga
dra. Krstića u Matuljah? — Poznamo!
— Dobro je, kad jih poznate, hndte k
jednomu ili drugomu ili tretjemu, i oni
će vam napisati što želite. Bilo je to
velikom tjeđnu. Ruđić i drugovi išli su
Krstiću. On da njim je rekao, da će na-
praviti nesamo molbu za dieljenje občine,
nego i napravljati sve spise za dielbu
občine kastavske i za dobitje Lisine be-
platno, dok god njim nebude mogao izru-
čiti u ruke i občini u Lisinu. I napravio
valjda molbu; velimo valjda, jer se je po
Zvonećoj pobiralo podpise na čistih arkhi-
papiaru; i ljudi su davali podpise lih krize,
kad njim se je reklo, da će dobiti svu
Lisinu za se. Ki nebi za to jedan Krstić
storit? A nit nešta se. što će reći drugi
kastavski obćinari, što će u obće reći cie-
lokupna občina kastavska. Dosta je, da se
narod muti, buji i zavarava. Otkuda je
došlo novaca za izbore i odkud dolazi za-
mačju, ođtamo će ga doći i za druge

pisarije. Glavno je, da bađe nemira i ne-
reda. Kad je netko spomenuo ljudem, da
je škoda za Zvoneću zamjerati se obćini
baš sada, kad je obećala dati za tamoñuju
uru 100 for., onda je odgovorio Ruđić:
ako jih neđa Kastav 100, dat će ih Po-
reč 200.

Dodajemo za danas svemu tomu samo
ove tri:

1. Jedan od glavnih agitatora na Zvo-
nećoj došao je nedjelju u Rukavac, i bio
je sa drugom dvojicom izgrednika od
veden po žandarhi okovan na Volosko.

2. Brezani hoće „Luzina“ veđ davno,
kako 6o sada Zvonećani „Lisinu“, tako
da nabi ostalim obćinarom ni celokup-
noj občini ništa ostalo.

3. Brezan govore ja-no, da njim se je
reklo kod c. kr. kotarskoga glavaratva
na Voloskom, da je sve, što je obćin-
skoga u Brezanskoj njihovo.

Jeli tako c. kr. kotarski kapetana
Alojzije Fabiani?!

Još jedan glas o kastavskih prodan-
elji. Jedan kastavac, nastanjen na Pulj-
ščini, pišao je svomu prijatelju i rođjaku
na Kastavščini dne 18. marca 1897. po
prilici ovako: „Gleđe politike ili izbora
najveća je sramota, što se na tom svijetu
može viditi i čuti, da jedan Rukavac i
što je zajedno s njim izabiralo, a tako
i V e p r i n a c, ima glasovati za jednoga
tuđinca i najvećega neprijatelja našega i
naše matere, a našega domaćega čovjeka
mraziti i grđiti. Ja malo doma dohadjam,
ali ipak mislim, da sve znam kako stvari
stoje. Kod zadnjih izbora za naše obćin-
sko zastupstvo kastavsko porodilo se je
to zelo neprijateljstvo, i onda se je rodio
K r s t i ć i njegovi prijatelji, a prije naj-
veći naši. I u toj stvari, kako sam ja
čuio, bilo je mnogo kriv gospodin Loj-
z i ć. Što se je njemu bilo vrći u te stvari,
imao je dati njim preduku i reći: ja bih
rad mir i ljubav, mi smo svi naša krv,
učinite kako je ljepše i kako vam je dra-
go. Tako bi bilo sve drugacije. Ipak pro-
tivnici imadu posve krivo, jer, kada je
pođi na tuđinca, mora se ići složno kako
jedan. Da bi ovdje imali ljudi čovjeka
među sobom, može se reći u selu, za gla-
sovat, išli bi ubiti se za njega. Ovdje
njim je Talijan Bartoli susjed, a gleđe
S p i n č i ć a i Laginje govore njim,
da što će glasovati za tuđinca. I sa svim
tim, ako i na veliku muku, svi su se obru-
nili, samo da njim se reče, da su glas-
ovali za našega čovjeka, i da drže za
kmeta i za sromaha. Tako, koliko za žene
toliko za muže, koji su naše i V a s e
matere mlieko sisali, molite za nje Boga,
da njim dā pamet. Najprvo mjesto u Istri,
koje se je počelo buditi i osvješćivati je
razvijati u narodnom duhu, počelo se je
prvo buniti: to je grđo! Još bih Vas
molio, da mi date znati, kako se je
ponašao kod prošlih izbora Viko Dukić-
Tišlarđić i Ivan Vlah trgovac“. Na svrsi
podravljaju ovaj Kastavac, naseljen na
Puljšćini, svoga prijatelja i rođjaka, kao
i rod, a među ostalima i svoju sestru, za-
koju veļi porugljivo, da mu je drago nje-
kino ponašanje (ona ima jako dug jezik
proti našim a za Talijane), i da će ja
ovaj tjeđan doći posjetiti Bartoli iz Ro-
vinja.

Mi na ovo neimamo drugo opažiti,
nego da je naš prijatelj iz Puljšćine stalno
upravo od one dvojice, za koje pita kako
se ponašali kod izbora, u toliko zlo
podaćen, u koliko krivi za stanje u Ka-
stavščini gospodina „Lojzica“. Koliko
samo mogli doznati, naš prijatelj na Pulj-
ščini dobio je kasnije izvještaje obćinskih
sjednica, pak će iz njih i sam viditi, da
je svakoga Kastavca, dakle i gospodina
„Lojzica“, bila dužnost zamjerati se u
obćinske stvari kastavske. Da se nije ra-
dilo onako, kako je, občina bita bi za koju
godinu gospodarstveno propala. O l
prođinu gospodarstveno propala. O l
pakti oslobodilo ju je i od odvilsti od
najgorih neprijatelja našega roda i jezika.
Mnoga gospoda od prvanjega zastupstva
kazali su se dobri Hrvati, a bili su kroz
druge veđ posve odvisni od neprijatelja
Hrvata. Kakvi su bili Hrvati, pokazali su
neki imenito kod izbora za carevinsko
vjeće. Radili su i glasovali za ljute Tali-
janca. Gleđe dvojice, za koje pita, kako su
se ponašali za lih izbora, reći ćemo u
kratko samo to, da Viko Dukić-Tišlarđić
reći obći jako često sa glavom izdajnič-
koga djela, da pomaže pjevati „nije Istra
hrvatska, neg je istarska“, i da mjeri nje-
kavke ceste po Rukavaćini, odkad se tamo
radi za razukusanje občine kastavske Ivan
Vlah trgovac, drži se nešto od daljega,
al ipak kao da se nemože odruđiti od
pogañe družbe. I kad bi imao opravda-
nog razloga, kako ga nema, da se sđi-
na sađanje obćinsko zastupstvo, i on je
u ođijih našega prijatelja iz Puljšćine kri-
vav u toliko, u koliko nije išao složno s

drugimi kao jedan, kad bijaše išao na tu-
đinca.

Tursko-grčki rat. Kako se je moglo
predviđjati, pođleć će junacke čete ma-
lene kraljevine Grčke premoći i hrabrosti
turske vojske. Grčka sama nije dorasla,
da vodi rat sa Turskom, što ga je po-
nešto prelakoumno izazvala. Ona se je
dođuše junacki branila u brdovitim klanecih
i predielih na grčko-turskoj međji, nu njha
ipak mogla zapriječiti prelaz turskoj vojsci
sa raznih strana na grčko tlo.

Grčke čete bijašu ovo zadnjih osam
dana ponovo silno potučene, te uzmiču
naglio pred neprijateljem, koji prođire sve
to više u unutarnost kraljevine.

Turske čete zauzele su veđ do sada
vrlo važnih mjesta, među kojimi se na-
lazi i jedan od većih grčkih gradova
L a r i s a, koju su Grci veđ boja ostavili.

Danas se obćeno sudi, da će Grčka
izaći iz ovoga rata posve slomljena, ako
nebuda na uezjenu korist posredovate ve-
levlasti. Uz sve ratne nevolje bukneli su
u grčkoj priestalnici, u drvojni Ateni, ne-
miri i izgredi, napereni proti kraljevskoj
porodici, a u prvom ređu proti kralju
Jurju.

Položaj je dakle za Grčku vrlo
biljan i nebude li njoj pomoći od vele-
vlastih, mogao bi grđno nastradati i narod
i dinastija. Mi sudimo, da njoj neima drug-
gog izlaza nego li zamoliti velevlasti, da
posreduju kod Turske na uezjenu korist.

Glas Kastavca iz Azije. Dne 20. fe-
brara 1896. pišao je mornar Kastavac,
svomu rođjaku među ostalim ovo: „Kako
se pripravljate na izbore? Čete imati
valjla potežkoća? Neznam kako učite te
neke ljude kastavske, da jih svaki to va r,
koji dolje u Kastavščinu, može tako lahko
smutiti i na krivi put zavesti?! Što piše
„p r a v a“ iz Kastavščine ili iz Srđobee,
neima nikakva smaka, uvijek jedno piili...“
Da sam ja u koji . . . . . Boga mi bi
onoga iz Matulija pozvao na račun, da
mu veđ neki došla volja onako pisati*,
(Sliđi šestokih, te prem su opravdane,
žacamo se priobčiti jih).

Iz Foškulina piše nam g. Mate Jur-
ković sudbeni perit, obzirom na dopis,
vršten u 14. br našega lista pod naslo-
vom „Izborne vesti iz Porećine“, da nije
istina, da je on glasovao za Talijane, jer
da u V. kuriji nije nitko iz Foškulina gla-
sovao pošto bijašu pridjeljeni sekciji Poreč.
Za IV. kuriju radi bolesti i slaba vremena
da nije ni pošao glasovati u Novurvas.

Izborni pabirci po Puljšćini. Između
glavnih agitatora u gradu Puli za talijan-
sku stranku nevalja zaboraviti na dvojicu
liećnika, koji dobivaju svoju plaću većinom
od hrvatskih žuljeva, a to su Dr. Peschke
i Dr. P a d o v a n i, prvi u službi kotarske
bolestničke blagajne, drugi u službi pro-
metne bolestničke blagajne c. k. arestata:
objoica su bili i fiducijari talijanski u petoj
kuriji. Osobito Dr. Peschke, sin našega
Pazina, učinio je sve moguće, da predo-
bije radnike za glasovanje za „patriu“
talijansku. A kad su dne 18. februara t.
g. bili izbori za gradove, taj nepristrani (?)
liećnik agitirao je u samoj dvorani izbor-
noj za talijanskoga kandidata. O tom bi
znao štogod pripoviedati stari U—ič iz
Siane, koga je nagovarao, da glasuje za
Rizzia, jer da „Rizzi je partit
istrijski (?) a ne Mandić ili
drugi“. Svakako nije to opravdan po-
stopak za jednoga liećnika kotarske bo-
lestničke blagajne.

Za ništa sa neostavija Dalmacija, kad
se tko iz nje seli „per forza“ u Istriju!
Tako je i s popom Matićem u Preman-
turi, da ga Bog vodio! On, koji je slavo-
dobitno vikao nakon izbora u Sisau:
„Viva l'istria italiana“ (a jedan
zna, da u talijanske zemlje nitko neobje
da se najede, veđ samo iz njih) htio se
je predstaviti i drugacije. Odmah iza iz-
bora pozvao je sve dužnike crkvene, koji
su ostali narodni, neka plate duge pod
prietujom sudbenog progona. Dobro se jc
naućio od naših Talijana „a t i s u t i z a
g u t“ pa nevalja se s njim šaliti. Ali . . .
babo „L'istria“, da ti znaš kakov ti je
taj Matić: u talijanskom (!) mjestu Pre-
manturi on obavlja sve crkvene službe
h r v a t s k i: zašto ga nepričta za usi?
ili zar nije to najgadujia manovra, da
jednomu talijanskom Matiću bude do-
zvoljeno (što je u ostalom pravdom) bla-
gostiljivati, krstiti, zakonjivati itd. hrvatski,
a našim narodnim svećenikom, da to bude
zabranjeno?

Bravo! Kad je u nedjelju prije iz-
bora pročitao biskupski poslanica, rekao
je g. Matić na svršetku Premanjurciz:
„Vi od grada živete, dakle držite s gradom,
(mislio je valjda reći s talijanskim fran-
sun). Nema dvojbe: Abyssus abyssum
invocat“.

